

Yrityksestä poistuminen ei aina tarkoita yrityksen loppua

31.8.2026

Global Entrepreneurship Monitor eli GEM tunnetaan ennen kaikkea yrittäjyysaikomusten, varhaisen vaiheen yrittäjyyden ja vakiintuneen yrittäjyyden mittarina. GEM Suomi 2025/2026 -tutkimus kertoo, että Suomessa yrittäjyysaktiivisuus on kansainvälisesti verraten matalaa (Björk ym., 2026). Mutta aineiston pohjalta voi pohtia myös yrittäjyyden prosessin toista päätä eli yrittäjyydestä poistumista. Mitä tapahtuu silloin, kun yrittäjä lähtee yrityksestä?

Seinäjoen ammattikorkeakoululle tämä kysymys on luonnostaan kiinnostava. SEAMKissa on tehty omistajanvaihdoksiin liittyvää tutkimus-, kehittämis- ja vaikuttamistyötä jo yli neljännesvuosisadan ajan (Seinäjoen ammattikorkeakoulu, i.a.), ja se on ainoa korkeakoulu, jonka vahvuusalana on omistajanvaihdokset. Siksi myös GEM-aineistoa on perusteltua katsastaa omistajanvaihdosten näkökulmasta. Silloin olennainen kysymys ei ole vain se, kuinka moni perustaa yrityksen. Yhtä tärkeää on kysyä, mitä olemassa oleville yrityksille tapahtuu silloin, kun yrittäjä luopuu niistä. Päättyykö toiminta, jatkuuko se uuden omistajan käsissä vai muuttuuko se jollakin tavalla?

Teema on noussut esiin myös kansainvälisessä GEM-keskustelussa (esim. Duhamel, 2026). Myös GEMin viimeisimmässä globaalissa raportissa yritystoiminnasta poistumista tarkastellaan osana yrittäjyyden dynamiikkaa: exit ei välttämättä tarkoita yrittäjyysuran tai yritystoiminnan päättymistä, vaan yritys voi jatkua uuden omistajan johdolla ja osa poistuneista yrittäjistä aikoo perustaa myöhemmin uuden yrityksen (GEM, 2026).

GEM mittaa poistumisia mutta ei suoraan omistajanvaihdoksia

Tässä artikkelissa käytetyt luvut perustuvat Suomen GEM 2025 -tutkimuksen Adult Population Survey -väestökyselyyn eli APS-aineistoon, joka kerättiin 18–64-vuotiailta vastaajilta keväällä 2025. GEMissä ei kysytä suoraan, onko yrityksessä toteutettu omistajanvaihdos. Sen sijaan kaikilta vastaajilta kysytään, ovatko he viimeisten 12 kuukauden aikana myyneet, sulkeneet, lopettaneet tai jättäneet yrityksen, jota he omistivat ja johtivat.

Mukana ovat siis sekä yrityksen myynnit että toiminnan lopettamiset, sulkemiset ja muut tilanteet, joissa yrittäjä poistuu yritystoiminnasta. Kaikki exitit eivät ole omistajanvaihdoksia, eivätkä myöskään WOLT/Doordash -kauppoja; moni poistuja poistuu pienestä yrityksestä. Omistajanvaihdosten näkökulmasta juuri exit-kysymys on kuitenkin kiinnostava, koska se pakottaa katsomaan yritystoiminnan jatkuvuutta. Jos yrittäjä poistuu, jatkuuko yritys vai päättyykö toiminta?

Suomessa 67 vastaajaa oli poistunut yritystoiminnasta

Vuoden 2025 Suomen GEM-aineistossa 67 vastaajaa ilmoitti myyneensä, sulkeneensa, lopettaneensa tai jättäneensä omistamansa ja johtamansa yrityksen viimeisten 12 kuukauden aikana. Validien vastausten määrä oli 2 003, joten osuus oli 3,3 prosenttia. Tapausten määrä on pieni, joten tuloksista ei pidä tehdä liian pitkälle meneviä johtopäätöksiä esimerkiksi iän, sukupuolen tai poistumissyiden mukaan.

Aineisto antaa kuitenkin kiinnostavan signaalin: yritystoiminnasta poistuminen ei ole yksinomaan eläkeikään liittyvä ilmiö. Ikäjakauma on tästä hyvä indikaatio, sillä yritystoiminnasta poistuneita oli kaikissa ikäryhmissä. Poistuneista 16 oli 18–24-vuotiaita, 16 oli 25–34-vuotiaita, 12 oli 35–44-vuotiaita, 11 oli 45–54-vuotiaita ja 12 oli 55–64-vuotiaita.

Tämän perusteella ei voi väittää, että suomalainen yrittäjyys olisi muuttunut määräaikaiseksi uravaiheeksi. Aineisto on siihen aivan liian pieni. Ajatuksellisesti tulos kuitenkin haastaa kapean tulkinnan, jossa yritystoiminnasta poistuminen nähdään ensisijaisesti ikääntyvien yrittäjien kysymyksenä.

Sukupuolijakauma puolestaan muistuttaa suomalaisen yrittäjyyden yleisestä rakenteesta. Poistuneista 46 oli miehiä ja 21 naisia. Miehiä oli siis lähes 69 prosenttia yritystoiminnasta poistuneista. Suhde on osapuilleen sama kuin aloittavissa yrittäjissä. Poistumiset heijastavat sitä, keitä yrittäjyydessä on mukana.

Poistumisen syy ei useimmiten ollut

eläköityminen

Poistuneilta yrittäjiltä kysytään, jatkuiko yritystoiminta heidän poistumisensa jälkeen. Lisäksi kysytään tärkeintä syytä yritystoiminnasta poistumiseen. Kun omistajanvaihdoskeskustelu Suomessa vuosituhannen taitteessa alkoi, se kytkeytyi nimenomaan yrittäjien ikääntymiseen. Suuri osa omistajanvaihdostarpeista liittyy edelleen yrittäjien luopumiseen ja eläköitymiseen. Nykyään omistajanvaihdoksia ajatellaan yhä vahvemmin osana tervettä yritysdynamiikkaa.

Myös GEM-aineisto osoittaa, että yritystoiminnasta poistuminen on laajempi ilmiö kuin eläköityminen. Suomen GEM-aineistossa tärkeimmän poistumissyyn ilmoitti 58 vastaajaa. Heistä 13 kertoi syyksi sen, ettei liiketoiminta ollut kannattavaa. Eläkkeelle jääminen oli tärkein syy vain kolmessa tapauksessa.

Tämä tukee omistajanvaihdosbarometrin havaintoa siitä, että omistajanvaihdos ei ole vain ostajan ja myyjän kohtaamista, vaan myös kysymys yrityksen myyntikunnosta ja jatkuvuuskelpoisuudesta (Varamäki ym., 2024). Jos GEM-aineistossa poistumisen syynä on kannattamattomuus, pelkkä ostajan löytyminen ei riitä. Yrityksessä täytyy olla jotakin, mitä uusi omistaja voi kannattavasti jatkaa tai uudistaa. Kaikki yritystoiminnan päättymiset eivät ole omistajanvaihdoksella vältettävissä, mutta osa niistä voi olla, jos jatkuvuutta rakennetaan ennen kuin tilanne ajautuu lopettamiseen.

Myös omistajanvaihdoksia tunnistettavissa

Omistajanvaihdosten kannalta kiinnostavin jatkokysymys koskee yritystoiminnan jatkumista. Suomen GEM-aineistossa tähän kysymykseen vastasi 63 yritystoiminnasta poistunutta henkilöä. Heistä 19 ilmoitti, että yritystoiminta jatkui. Lisäksi 9 ilmoitti, että yritys jatkoi, mutta toiminta muuttui. 35 tapauksessa yritystoiminta ei jatkunut.

GEMin jatkuvuusluvut ovat selvästi matalammat kuin omistajanvaihdosbarometrin (Varamäki ym., 2024) ennakoimat jatkuvuusnäkymät. Omistajanvaihdosbarometrissa 60 vuotta täyttäneistä yrittäjistä 77 prosenttia näki yritykselleen jonkin jatkuvuuspolun: myynnin ulkopuoliselle, sukupolvenvaihdoksen tai muiden omistajien jatkamisen.

Ero ei ole ristiriita vaan kertoo aineistojen erilaisesta näkökulmasta. Omistajanvaihdosbarometri mittaa suunniteltua ja ennakoitua jatkuvuutta, GEM jo tapahtuneen exitin seurauksia, ja kohderyhmät ovat erilaiset. Lisäksi on syytä muistaa, että GEMin osalta luvut ovat niin pieniä, ettei tutkimuksellinen päättely ei ole mahdollista. Aineisto tuo kuitenkin oman lisänsä omistajanvaihdosten isoon kuvaan. Kun tiedonkeruuta on tehty useampi vuosi, saattaa hyödyllisempikin analyysi tulla mahdolliseksi.

Tämä artikkeli kuuluu Global Entrepreneurship Monitor Suomi 2025/2026 -tutkimusta käsittelevään artikkelisarjaan. GEM-tutkimusta toteuttavat Suomessa Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu osana kansainvälistä Global Entrepreneurship Monitor -tutkimuskonsortiota. Suomen tutkimusta ovat rahoittaneet Suomen Yrittäjät, Keskitien säätiö, Säästöpankki Optia ja Töysän Säästöpankkisäätiö.

Sarjassa aiemmin ilmestyneet artikkelit:

Suomi on ehkä onnellisin maa, mutta ei yritteliäinHyvät rakenteet eivät yksin tee yrittäjyyskulttuuriaSukupuolten välinen yrittäjyyskuilu hidastaa Suomen uudistumistaNuoret näkevät yrittäjyydessä enemmän mahdollisuuksia kuin muu SuomiAsiantuntijat uskovat tekoälyyn enemmän kuin yrittäjät sitä hyödyntävätKasvuyrityksiä tuetaan, mutta uusien yrittäjien rahoituksessa ongelmiaKestävyys on suomalaisen yrittäjyyden vahvuus, mutta ei vielä kasvun moottoriYrittäjyys ei aina ala mahdollisuudestaSuomi on hyvin rakennettu yrittäjyysmaa – mutta Baltia on yrittäjämyönteisempi**Sanna Joensuu-Salo, Anmari Viljamaa ja Elina Varamäki**
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Pauliina Björk, Martti Saarela, Nafisa Yeasmin, Robert van der Have, Ossi Kotavaara ja Matti Muhos
Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti

Lähteet

Björk, P., Joensuu-Salo, S., Viljamaa, A., Saarela, M., Yeasmin, N., van der Have, R., Kotavaara, O., Varamäki, E., & Muhos, M. (2026). *Global Entrepreneurship Monitor 2025/2026 Finnish Report*. Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutin julkaisuja, 4/2026. Oulun yliopisto. https://urn.fi/URN:NBN:fi:oulu-202604012418

Duhamel, M. (25.2.2026). *Entrepreneurship through acquisition: A GEM barometer* [Conference presentation]. GEM Annual Meeting 2026, Tecnológico de Monterrey, Mexico.

GEM (Global Entrepreneurship Monitor). (2026). *Global Entrepreneurship Monitor 2025/2026 Global Report: From Uncertainty to Opportunity*. Global Entrepreneurship Research Association. https://www.gemconsortium.org/report/gem-20252026-global-report-from-uncertainty-to-opportunity-3

Seinäjoen ammattikorkeakoulu. (i.a.). Yritysten omistajanvaihdokset. SEAMK. https://app-staging.seamk.hion.dev/tyoelamayhteistyo/yritysten-omistajanvaihdokset/

Varamäki, E., Joensuu-Salo, S., Viljamaa, A., Tall, J., & Katajavirta, M. (2024). *Valtakunnallinen omistajanvaihdosbarometri 2024*. Ov-foorumi. https://www.theseus.fi/handle/10024/875340